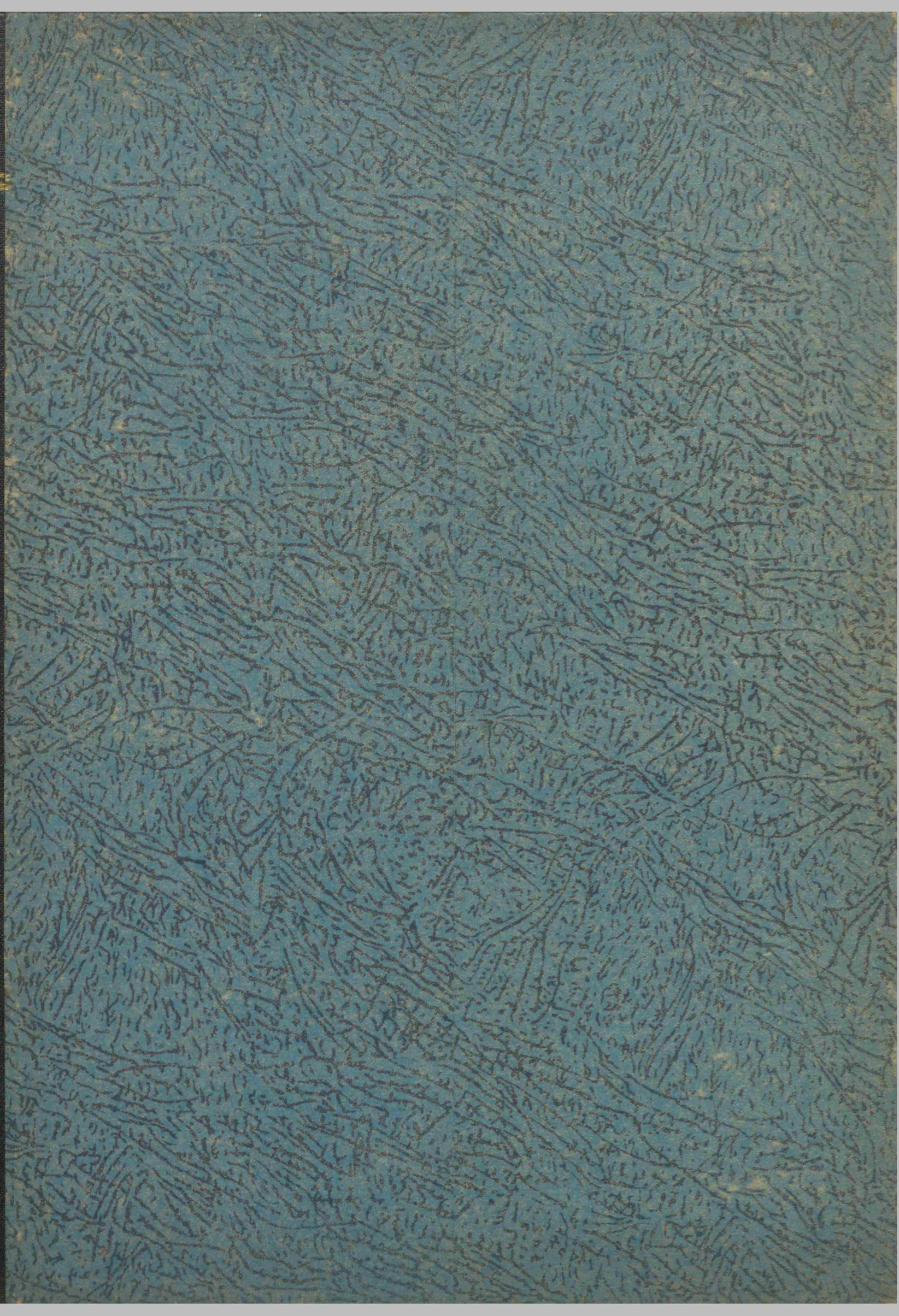

TEZ

3816

3816

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

MAÇKA (ŞEYH) MEZARLIĞI

MEZUNİYET TEZİ

6793 YÜKSEL DOSTER

1964 - 1965

*Kabul edilmiştir
8. VI. 1965
Barhanlı*

Ali Şefik

Ali Şefik

1327 3588

III

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

BİBLİYOGRAFYA

MAÇKA MEZARLIĞI HAKKINDA GENEL BİLGİ

ESKİ TÜRKÇE MEZAR KİTABELERİ

YENİ TÜRKÇE MEZAR KİTABELERİ

EK: MAÇKA (ŞEYH) MEZARLIĞININ PLANI

ÖNSÖZ

Tezimin konusu Maçka (Şeyh) mezarlığıdır. Mezarlıktaki kitabeler yeni Türkçe ve eski Türkçe olmak üzere iki kısımdır. Esas itibariyle bizi eski Türkçe kitabeler ilgilendirmektedir. Ancak mezarlığı bütünü ile tesbit etmek endişesi ile yeni harflere de işaret edilmiştir. İstifadeyi kolaylaştırmak için teze detaylı bir plân eklenmiş, bu plânda her birine birer numara verilmiş olan mezarlar şimdiki olduğu yerlerde olmak üzere işaretlenmiştir. Bazı taşlar devrilmiş, bazıları toprak tarafından örtülmüştür. Bunların kitabesini tesbit bu bakımdan zor oldu. Kitabeler yeni harflere çevrildi ve mümkün olanlarının hayatları araştırıldı. Burada şuna işaret etmek lâzımdır. O da hayatları hususunda baş vurduğumuz eserler bunları tesbit edememiş olmamızdır. Bu hususta mevcut biyografi kitapları kifayetsiz kaldı.

Çalışmalarımda yakın şlakalarını gördüklerime, bilhassa mezarlığın plânını çizen Kenan Akmen'e, tezimin yazılmasında yardımlarını esirgemiyenlere ve Sayın hocam Cengiz Orhonlu'ya teşekkürü bir borç bilirim.

BİBLİYOGRAFYA

Fethi Tevetoğlu, Ahmet Hikmet Müftüoğlu İstanbul 1951

İkdam Gazetesi (10 - Kânûnsâni - 1928)

Nejat Göyünç, Beşiktaş'ın tarihi: (Tarih Kitepligi 421)

Mehmet Süreyya, Sicili Osmani (İstanbul 1368 Cilt I-IV)

Bu mezarlığın ne zaman tesis edildiği malumumuz değildir. Ancak burada hâlen mevcut mezar taşlarının en eskisi 1154 tarihli Bosna defterdarı İsmail efendiye ait olmaktadır. Şüphesiz bu mezarlığın tesis tarihi demek değil, fakat bize hiç olmazsa XVIII. yüzyıl başlarında mevcut olduğunu göstermektedir.

Mezarlıkta hâlen 107 kabir taşı olup bir kısmı tanınmış şahıs ve ailelere aittir. Burada medfun olan eşhesten 41 tanesi kadın, 62 tanesi erkek ve 4 tanesi çocuktur. Bunlar meslek bakımından, 2 doktor, 8 tüccar, 5 adet sarayda çalışan, 16 muhtelif devlet kademelerinde çalışmış şahsa ait mezar kitabesi vardır. Ayrıca 29 kişinin de muhtelif meslekte çalışan şahsa ait mezar kitabeleri vardır.

1.

- 1- Beki Allâh
- 2- Şerefdir zair ife-i nfk-ü nâm dün-
yâde
- 3- Alırlar öyle insanı lisân-ı hayrile
yâde
- 4- Selânikli Osman efendi mehdûmu Rizâ
işte
- 5- Melekten doğdu güyâ seri ile bu mağ-
fure
- 6- Kimi kasd etmişse gönülden fest-ı şev-
katle
- 7- Rizây-ı hek diyüp mutlek şiteb eylerdi
imdede
- 8- İki evlâdına mürtkez oldu eyledi şhı
- 9- Niderin nur-ı güfranı ile şâd olsun
ukbâde
- 10- Şefest hek olup Vâmık kitabe yerdı
hörmetten
- 11- Tutu Rizâ eferdi mesken ilâhî kurb-ı
dünyâde
- 12- 20 Mayıs Sene 1927 Kânunsâni

4.

- 1- Âh Mine-l-ment
- 2- Gemlikli Âşık-zâde Hâfîl efendi
- 3- Kerimesi ve Hacı Mehmet-Zâde İbrâhim
bey
- 4- Refikası Medîhe hânımın ruhuna
- 5- Tevellüdü 1323 Fâtiha 18- Eylül-1930

Not: Altında yeni harflerle yazılmışı
ver.

5.

- 1- Elmuhtaç ilârahmetirebbihilgâfur
- 2- Mir Mehmed Nâsır sâbıkân
- 3- Beğlikçi fi divân
- 4- El fâtihe
- 5- 1349

6.

- 1- Hüve-l-baki
- 2- Burada Erzurumlu
- 3- Hacı Ömer - Zâde
- 4- Rıza Bey mehdûmu
- 5- Ahmed Vefik Bey
- 6- Medfândur. Ruhune
- 7- Fâtihe
- 8- Tevellüdü 1300
- 9- Vefatı 22-Nisan-1926

12.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Konya tüccârından
Alââddin zâde Emîn bey
kerfmesi
- 3-Ve Alââddin zâde Alââd-
din bey reffkası
- 4-Şerife hanım
- 5-Tarih-i vefatı
18 Kanun-ı Sâni 1928

13.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Konya tüccârından
Alââddin zâde Ali
efendi kerfmesi
- 3-Ve Bakkalbaşî zâde Nuri
beyin reffkası
- 4-Nesfîbe Hanım
- 5-Tarih-i Vefatı
31-Teşrin-i evvel-1927

14.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Olıcak fermân-ı hak ister icabet-i davete
- 3-Emrine muti olan hamle ederler izzete
- 4-Azm edüp gitti baka mülküne bir merd ü
şeyh
- 5-El çekip fâni cihandan esdi kurb-i rahme-
te
- 6-Hayatında ruz-i şeb ikram ederdi âleme
- 7-Hanesinde nice kimseler el sunardı
nîmete
- 8-Dergâh-ı Ali gedikli zu'emâdan bir usta
çorbacısı merhum
- 9-Elhac Mustafa Ağa ruhu için fâtihâ
- 10-21 Z(ilhicce) Sene 1239

15.

- 1-Sabika Bosna defterdar-ı
- 2-Merhûm ve mağfurün leh
- 3-İsmail efendi ruhu için
- 4-Elrâtihâ
- 5-Sene 1154 M(uharrem)

İsmail Efendi Maliyeden yetişüb
defterdarlıkla taşralarda bulunmuştur.
Bosnadan mazulen (1154) de vefat etmiştir.

(Sicili Osmani Cild 1. Saife 364)

16.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Emretti Hüdâ eyledi fermân
- 3-Erişdi ecel vermedi âmân
- 4-Murada ermedim dünyada heman
- 5-Cennette vezîr-f muradım hâlik-i rahmân
- 6-Dergah-ı Âli gedüklilerinden
- 7-Şeyhül haremağa kethüdası
- 8-Elhâc Osman ağa zevcesi
- 9-Saraylı merhume Nigârhâl
- 10-Hanım ruhu için el fâtihâ
- 11-Fi 22 Ramazan Sene 1236

Nigârhâl Hanımın zevci olan Elhâc Osman ağa dergâh-ı âlf Gedüklü zümresinden olup sonra Kapıcı Başılık rütbesine nâil olmuştur.

(Sicili Osmani Cilt, III, S, 442)

17.

- 1-Hüvelhayyl'ayenüt
- 2-Bağ-ı âlem kârda kim bir goncayı etse küşad
- 3-Soldurur âzâr-ı gamla hâr-ı nîk bir darenî
- 4-Aldanıp buyi nefasın şemm eden mesmûm olur
- 5-Âşinasiyle müsaidin anın ağanesi
- 6-İşte ezcümle biri Abdülhalim Beydir anın
- 7-Gül gibi açmış iken hayfa kapandı hanesi
- 8-Mabeynde kâtib-i sâlis edüp şah-i cihân
- 9-Mucib-i fahri idi anın sıfat-ı şâhânesi
- 10-Mürz-i dilden böyle pernâz etti nâgeh tarihi
- 11-İnayeti ruhunun cennet ola kâşânesi
- 12-Fi 11 S(afer) Sene 1267

21.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Balkan harbinde Hind Hilâl-1 ahmeri ile
- 3-İstambula gelirken Balkan ve
- 4-İstiklâl harblerinde Türkiye için
- 5-Kanını akıtan ve 1341 de bir şahs-1
- 6-Meçhûl tarafından şehid edilen
- 7-Esbak Türkiye Afgan mümessili Abdurrahman
- 8-Gulam Samadari beyin ruhuna fâtiâ

Not: Zeytuni kerestecilerde 43 Nolu Merkerzade
imâl olunmuştur. *Kadir taş ticaret hanesinde*

22.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Elhac Hüseyin resim
- 3-Efendinin halflesi
- 4-Merhûme ve mağfûre Fatma
- 5-Hatûn ruhu için
- 6-Rızaen Lillâh-i teâlâ
- 7-Şüd kabul elhamdülillâh
- 8-9 Zi'lkade 1209

23.

- 1-Hüve-1-bâki
- 2-Eşraf-1 Kuzat-1 Kirâmdan
- 3-Serlevha-i Yemin-i Anadolu
- 4-Merhum ve mağfurun leh
- 5-Elhaç Mehmed İzzet
- 6-Efendinin ruhu için
- 7-Rızaen lillâh el fâtiha
- 8-Fi gurre-i ş(aban)
- 9-Sene 1249

24.

- 1-Fani
- 2-Üstad-1 muhterem Rizeli Elhac Ahmed İslâm efendinin kabridir.
- 3-İsmi gibi kendide doğru bir islâm idi
- 4-Sıdku sâlâbet ile eyledi ibkay-1 nâm
- 5-Bir sözünü saklamaz kimseden etmez hesas
- 6-Müfakkar-1 ahrâr idi kail-i hayrû'l kelâm
- 7-Eylesün islâm hak mazhar-1 afn-1 cemil
- 8-Ahmede olsun şeff Ahmed aleyhüsselâm
- 9-Velâdeti 1268 Vefat 1350
- 10- 1845-1931

29.

- 1-Âh Mine'l-mevt
- 2-Çün ecel geldi ana olmaz aman
- 3-Cürmünü âfu eyle Ya Rabbü'l-mennûn
- 4-Mağfîret kıl olmasın hâli yaman
- 5-Mazhar-ı nusu şefa'at kıl her zamân
- 6-Merhûme Sarmende kalfanın ruhuna fâtiha
- 7-Sene 1318

30.

- 1-Âh Mene-l-ment
- 2-Çıktım dağlar başına hücre-i hacet kalmadı
- 3-İçdim ecel şerbetini kurrai hacet kalmadı
- 4-Oyuldu yarelerim cerraha hacet kalmadı
- 5-Yıkıldı cismim saray-ı mimara hacet kalma-
dı
- 6-Hasretimle eyildim dursun kan aksın
- 7-Genç yaşıma girdim ah bana her can ağlasın
- 8-Acırlarken irşal-ü akranım cümlesi
- 9-Rahmeder gökte melek yerde insan ağlasın
- 10-Şevketlü mehabetlü Sultan Abdülhamîd
- 11-Hân-ı Sâni efendimiz hazretlerinin hazine-
darlarından
- 12-Merhume Servet Kalfanın ruhuna el fâtiha
- 13-Sene 1219 - Sene 1217

31.

1-Hüve'l-bâki

2-Böyle buldum bu cihanı sanki bir zill-i
hayal3-Ol sebebden kimse etmez çünkü hâlimden
sual4-Ben dedim el hükmüllaha razıyım her
emrine5-Çün ezelden böyle takdir eylemiştir zü-
l-celâl6-Cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultan
Âbdülmecîd hân7-Hazretlerinin câriyelerinden Festûdil
hanımın

8-Ruhuna fâtihâ

9-17 Muharrem Sene 1320 Kuşadi

32.

1-Zâir

2-Bu muhterem vücûdun

3-Bu dakikasından dilediği

4-Bir fatihadırki ebediyete

5-Karışmış olan ruhu

6-Onunla Şad ve hurrem

7-Olacaktır.

8-Yevm Cuma Sene 1332 29-Kânunevvel

34.

- 1-Selânik tuccârlarından Halil Vehbi efendi
- 2-Kerfmesi ve Mahmud Hasan efendi zevcesi
- 3-Ayşe hanımın ruhuna el fâtiha
- 4-6 Ramazan 1337 tarihi vefatı
- 7-Haziran-1335
- 5-Sin-i 32

36.

- 1-Hüve-1-bâki
- 2-Yirmi sekiz senedir sana arkadaşlık eden
beni
- 3-Hicran köşesinde terkeyledin hemde torun-
ların
- 4-Fikret, Necdet, Meziyet ve Şevket hemde
meziyetini
- 5-Matemler çağlayacak, hasredek arayacaklar
Sıdika seni.

Not: Taşın ön yüzündeki Türkçe kısmından
Tevellüdü, 1300
Vefatı 17-Haziran-1927

37.

- 1-Sâbık vâridât muhâsebecisi
Hayri Beyin zevcesi
- 2-Hatice Terâne dil hanımın
ruhu için fâtiha
- 3-12 Kânûnsâni Sene 1331

38. A.

- 1-Ey zâir
- 2-Şu kabir gür sükûn ârâm gâh-ı
- 3-Ebedi ittihaz eden vâlidem
- 4-Merhûm Kapanıcı İbrahim efendi
- 5-Kerîmesi tüccârdan Nuri Musa
- 6-Efendi hasemi Ayşe hanımdır.
- 7-Merhume hayatın her dürlü zevkini
- 8-Tatmış, saadet-i hâl ile yaşarken
- 9-Biricik hemşirem büyük kerîmesi Fatma
- 10-Hanım Şaybubet-i elfmesi ile cihân zevkin-
den
- 11-Kendini çekmiş herkesin hürmet ve iltifa-
tına
- 12-Mazhar fıkara genver ve rahîm bir vâlide
idi.

38.B.

- 1-Muhaceret-i elfme kendnü ecdad, zevce
- 2-Ve evlâdının kâbirlerinden uzak bu diyar-ı
- 3-Faniye sevk ile yetmişbeş sene muammer
- 4-Olmuş bu gün yanına tevdi eylediğim
- 5-Yirmiyedi senelik Nihâlgülüm
- 6-Sevgili Mahmut Hüdâinin âhiret
- 7-Arkadaşı olan bu salihaya
- 8-Bir fâtihâ ihda eyleki fânilerin
- 9-Ancak bu hediyesi ile müftekârdir
- 10-Eylül - 1334

41.

- 1-Zair!..
- 2-Burada medfun olan yorgancı
- 3-İbrahim efendidir. Merhum bütün hayatını
- 4-Çalışmakla müteassıb bir nâmusperverlikle
- 5-İmrâr etmiştir. Muhaciret elemeleri ile
çalışamaz
- 6-Bir hale geldiği zaman bile son kuvvetini
sarfedinceye
- 7-Kadar azmini terk etmemiş, evlâtlarının
mumanâ'atına
- 8-Rağmen çalışmak arzularından ayrılamamış-
tır.
- 9-Ümumî bile olsa namuskâr, hayırperver,
çalışkan
- 10-Şahsiyetler karşısındahürmetle eğilmek
onlara
- 11-Nimet ve şükranlarla fâtihalar yollamak
- 12-Hayatta kalanların son fazilet
- 13-Borçlarıdır
- 14-Vefat tarihi 22 Kânunsanî
- 15- 1928

42.A.

- 1-Mabed
- 2-Heyhât, şimdi hepsi kârin-i zevâldir
- 3-Ancak figân ve matem için kaldı makderet
- 4-Dünyada cüstü cûy-ı maârif idi işin
- 5-Sandım medâr-ı râhat olur ilm-i marifet
- 6-Daldıkça bahr-i ilmü edep? çekti gadrine
- 7-Lâkin kaza bırakmadı mahvoldu âkibet
- 8-Zâlim gurbet vücûdunu tahribe kasededüp
- 9-Ayırdı cismanü câmin eyvah âkibet

42.B.

- 1-Zâir
- 2-Görlerze-i hayatım taşlarda âkibet
- 3-Yirmiyedinci sâlimi idrak kılmadan
- 4-Düştün bu hâke girye feşân müfarekât
- 5-Annem, Babamki uğruna vakf-ı hayat ile
- 6-Beklediler hayat-ı hazîmle mesadet
- 7-Biçare zevcem, üç sene evvel gelin iken
- 8-Ümid ederken ebedi bir muaşeret
- 9-Bedbaht kardeşim ki bünün her ümidini
- 10-Vakfeylemişti ömrüne bî kayd-ı menfaat
- 11- Ancak ikinci sakine girmiş küçük yetim
- 12- Beklerdi benden âti-i ömründe meymenet

42.C

- 1-Hüv'el-bâki
- 2-Yusuf Mustafa efendi
mahdumu Mahmut Hüdaf
- 3-Efendi ruhuna fatiha
- 4-Tevellüdü: 38 Vefa-
tı: 335
- 5- 13. Şubat 3 teğrin-i
sâni

45.A.

- 1-Ey Zair
- 2-Şu kara toprakların
- 3-Altında ne masum bir ciğer
- 4-Paresi yatıyor bilirmisin?
- 5-Erkân-ı Harbiye binbaşlarından Mustafa
Saim'i beyin
- 6-Nûr dîdesi rukiye henüz onüç yaşındayken
- 7-İki buçuk ay süren vahim bir hastalığın
cellât
- 8-Pençesiyle bu maneviyat diyarına sefer
etti ismini
- 9-Taşdığı büyük validesi yirmisekiz ya-
şında iki
- 10-Kız ve bir erkek yavrularını öksüz
bırakarak
- 11-Huzur-ı kibriyaya gitmişti. Bu acının
yâdını ruhunda
- 12-Sönmez bir yangın halinde muhafaza eden
biçare annesi
- 13-Teeshülünden üç buçuk sene sonra şevkat
kucagını tezyin
- 14-Eyleyen bu güzel ve zeki yavruda o
merhumenin
- 15-Hatırasını yaşatmak ümidiyle neş'ement
hayat olmuştu.
- 16-Heyhat! Bu gün o hazine-i ismet ve rik-
katta büyük
- 17-Annesinin ruhaniyetine kavustu; Melekler, temiz.

45.B

- 1-Şu ak taşın üzerine son hatıra
- 2-Kanlı göz yaşlarıyla o masum ruha
- 3-İrtibatlarını irae ediyorlar
- 4-İstikbale büyük ümitlerle agus
- 5-Açarken ecel dedikleri bir ezelinin
- 6-Kurbanı olan bu masumdan ziyade
- 7-O mazlumlara mağfiret ve teselliye muhtaç-
lar
- 8-Amakına esilmeyen hikmet-i kibriyaya
teemmülle
- 9-Bu merhumeyi bir fâtihe ve elemdidegân
- 10-Firkatını bir hayır dua ile tatyib et ki
- 11-Hepimizin mukadder-i ahirimiz bu melce
- 12-Fenâdan başka bir şey değildir
- 13-Tarih veladeti Kanûnevvil sene 1324
- 14-Tarih vefatı 29 Haziran Sene 1337

47.

- 1-Huve'l-bâki
- 2-Beni kıl mağfiret ey Rabb-ı yezdan
- 3-Bihakkâ ârş-ı azâm nur-ı Kuran
- 4-Gelüp kabrime bir fâtihe ihsan
- 5-Kızlarağası kâtibi merhûm
- 6-Han Sâlih efendinin
- 7-Ruhuna rıza en lillâh
- 8-Teâlâ el-fâtihe
- 9-Tarih-i vefatı 26 Şubat
- 10-Sene 1928

49.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Harem-i hümayun
- 3-Ağalarından
- 4-Devletlü necabetlü
- 5-Reşad efendi
- 6-Hazretlerinin baş
- 7-Ağası Lala Tâhir
- 8-Ağa hazretlerinin
- 9-Ruhuna fâtiha
- 10-Fi 10 Ramazan Sene 1312

54.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Hakkın ancak bekası mütlaktır
- 3-Masevaya zevaldir icab
- 4-Kâalan olunca dünyadan
- 5-Hirs eden kendini itâb
- 6-Düşiren sastaya bu dünyanın
- 7-Halka gösterdiği şarab-â serâb
- 8-Serv-i gülzâr-ı nâz iken işte
- 9-Beni kıldı ecel mehin-î turâb
- 10-Çarh-ı nâ sâz eyledi bitâb
- 11-Umarîm bêrgâh-ı mevlâdan
- 12-Bana hur-ı cinân ola etrab
- 13-Müjderes oldu çünki tarihim
- 14-Ayşe hanım cinânı buldu itrab
- 15-Fi 11 Receb Sene 1287

55.A

- 1-Hüve'l-baki
- 2-Zair
- 3-Şu mezar ibretmezarda medfün olan
- 4-Vücut-ı muazzez merhûm Aziz efendinin zev-
cesi Müheyya hanımdır
- 5-Zevcinin ufûl edişinden muzdarib ve müte-
essir ailesinin
- 6-Vezaiti mütevaggil ve yalnız evladları
yüzünden müteselli
- 7-İken nur-ı dide kerimesinin teehhülünden
kırk gün
- 8-Sonra ve tamam mahdumunun mesai ve muvaf-
fakiyatından
- 9-Münşerih olacağı bir zamanda bir derd-ı
dena gezir kendisini
- 10-Mahrum her ümit eylemiş ve bütün tedabiri
seniyenin
- 11- Aczi karşısında hastahane köşelerinde
biçarenin

55.B

- 1-İtmam-ı infasına bâdi olmuştur
- 2-Her hayatın akibet müncer-î memât olacağını
- 3-Teemmül ederek lisanını fâtiyelerle tezyîn
- 4-Eyleki uhrevîlere karşı yapabileceğin
- 5-En son vazife-î insanîyet bundan
- 6-Tarih-î ibarettir. Vefatı
- 7-7. Teşrin-î Sâni Sene 1335

56.A

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Burada Muğla eşrâfından
- 3-Merhûm Hacı Feyzullah efendi
- 4-Zâde Mehmed Râgıp bey medfûndur
- 5-Mumâileyh Muğla belediye reisi ve
- 6-Cumhuriyet halk fırkası mutemedi
- 7-İken İstanbulda tedâvi edildiği
- 8-Bir sırada irtihâl-ı dâr-ı beka eylemiş
- 9-Vefatı kendisini tanıyanları
- 10-Dilhun etmiştir. Ruhuna fâtiha...

56.B

- 1-Mehammed Ragıp bey
- 2-Tarih-i Tevellüdü 1880
Tarih-i Vefâtı 1928

Not: Taşın ön tarafında
yeni Türkçesi var.

57.

- 1-Hüvelhayyülbâki
- 2-Afyonkarahisar
- 3-Bolvadin kazasından
- 4-Telli Zâde Abdullâh
- 5-Bir hacı Hüseyin
- 6-Efendinin ruhuna
- 7-Rizâ en lillâh fâtiha
- 8-Tarihi tevellüdi 1300
- 9-Vefatı 17.Haziran.1930

58.

- 1-Hüvelhayyülbâki
- 2-Hârem-i hümâyun ağalarından
- 3-Merhûm ve mağîr
- 4-Elmuhtaç ilâ rahmet-i rabbi
- 5-El gafur eski saraylı
- 6-Hasseli () Beşir ağa
- 7-Ruhu için el fâtiha
- 8-Sene 1237

59.

- 1-Heve'l-bâki
- 2-Safranbolu kazasının Hacılar obası karye-
sinden
- 3-Kara Hasan oğlu ve nâm-ı diğerle Kadıkı-
ran denmekle
- 4-Ma'ruf Osman efendinin istanbulda itriyat
- 5-İmâlathânesi sâhiplerinden Mehmed Şevki
ve Osman
- 6-Efendilerin pederleri mütekaidîn-i aske-
riyyeden
- 7-Mustafa onbaşının kaffe-i ehl-i iman
ervahîçün
- 8-29. Ramazan. 1348 El fâtihâ 1929

60.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Sadri Esbâk Edhem paşa-zade
- 3-Galib bey merhumun haremi
- 4-Dersan hanım efendinin ruhu
- 5-İçün fâtihâ.
- 6-9. Kânûnsâni 1928

Dersan hanım kitabede kayıtlı olduğu gibi Sadri Esbâk Edhem paşa-zade Galib bey merhumun hanımı ve Ankarada müzeler müdürü mubarek beyin annesi ve eski Münih baş Şeh-benderi İsmail Hakkı beyin kayınvalidesidir.

Ancak vefatını yazan devrin gazeteleri onu Gülsüm diye isimlendirmektedir, ki kitâbe görüldüğü üzere Dersandır. Bu herhalde onun kitabede yazılı olmayıyan diğer bir ismi olmalıdır.

(İkdam gazetesi "10 Kânûnsâni 1928")

61.

- 1-Allahbâki
- 2-Burada yatan kaabile Hayriye Tevfik
Hakim hanım
- 3-1300 saferinde Üsküdar'da doğdu
- 4-6 Teşrin-i evvel 1928 de Beşiktaşta öldü
- 5-Ruhuna fâtiha..

63.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Âbdülhamîd efendinin
câriyelerinden
- 3-Pesend kalfanın ruhu
içün fâtiha
- 4-Fi 3 Saferü'l-hayr
Sene 1337

66.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Siverekli Hacı Ali
efendizâde
- 3-Sabık Ürfa mebusu Ali
Fuad beyin
- 4-Oğlu Adil beyin mezârı-
dır...

67.

- 1-Hüve-l-bâki
- 2-Selânik eşrafından
- 3-Kontrat memuru
- 4-Merhum Ahmed efendi zevcesi
- 5-Emine hanım ruhuna
- 6-Fâtîha
- 7-Vefatı 1346 - Tevelludî 1274

Not: Altında yeni Türkçe yazılmışı var.

69.

- 1-Hüve-1-baki
- 2-Duyûn-1 umûmiye kudemay-1
- 3-Memurîninden Bingazi
- 4-Nazîrlîğından mütekaid Harput'lu
- 5-Malbuldu oğlu Ahmed Nuri
- 6-Bin Hacı İbrahim beyin
- 7-Ruhu için fâtiha
- 8-Tarih-i veratı 26 Şabanü'l-muazzam 1348
- 9-Ve 28. Kânunsani
- 10- 1929

70.

- 1-Din âlimlerinden Selânikli merhûm Ahmed Hamdi efendi
- 2-Zevcesi ve Mehmed efendi merhûm kerimesi zühdi ü takvâsı
- 3-Ve fezâil-i ahlâkiyesile tanınmış merhûme ve mahfur lehuma
- 4-Fatma Munaffâ Hanım 1346 senesi Ramazanının onbeşinci
- 5-Gününe müsâdif 928 senesi martının sekizinci penşerbih
- 6-Günü burada rahmet-i celile-i sübbaniyeye tevdi kılınmıştır
- 7-Zairden yeğane temennisi ruh-ı şerifine
- 8-Bir fâtiha itnâf eylesesidir
- 9-Rahmetullahi aleyhi rahmet-i vâsi'a

71.

- 1.-âh Mine-l-ment
- 2-Merhum Bafra esrâfından
- 3-Hacı Yakub zade merhûm Mehmed bey
- 4-Mahdumu Ali bey ruhuna fâtîha
- 5-Tarihi Tevellüdü 1330
Tarihi vefatı Fi Kânunsâni 1929

73.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Devletlü Rızâ Paşa
- 3-Hazretlerinin âmucası
- 4-Merhûm ve mağfurü'l-muhtaç
- 5-İlârahmet-i rabbihi'l-azizil gafur
- 6-İsbu duban gümrük emîni elhac
- 7-Osman Ağanın ruhu için
- 8-Rızaen lillah-i te'âlâ fâtihâ
- 9-16 Z(ilkade) Sene 1283

Osman Ağa.. Pederi Attar esnafından
Memiş ağadır. Kardeşi Rıza Hasan'ın terbiyesi
ile meşgul olmuş, Mısır Çarşısına çırak ver-
miştir. Kardeşi bundan sonra çeşitli devlet
hizmetlerinde bulunmuş paşalığa yükselmiştir.
(Sicili Osmani, II. 339)

74.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Ecel şerbetini içdim haktan geldi
- 3-Emrile fermân lokman hekim olsa
- 4-Bulunmaz derdime derman cennet mekân
- 5-Sultan Selim Han efendimiz
- 6-Hazretlerinin çiraklarından
- 7-Haseki Ârif ağa'nın zevcesi
- 8-Merhûme saraylı Hurîvez
- 9-Hanımın ruhu için el fâtiha
- 10-Fi 25 Ş(evval) Sene 1227

75.

- 1-Büyük bir âilenin küçük kızı
- 2-Eridi kızıldan altı yaşında
- 3-Okuyan görmesin böyle bir sızı
- 4-Fâtiha yavrunun mezarı başında
- 5-16-Teşrin-i Sani - 1930

79.

- 1-Şehr emaneti müfettişlerinden merhum
- 2-İbrahim efendinin haremî Sâra
- 3-Bint Havva hanımın ruhuna fâtihâ
- 4-1334 Sene 1337

80.

- 1-Lailaheillallahmuhamme-
denresulullah
- 2-Dede paşa-zâde Enîs beyin
kerimesi İsmail,
- 3-Beyzâde binbaşı Zihni
beyin zevcesi, Mübec-
celin annesi,
- 4-Enise hanımın medfenidir
- 5-15 Kânunsani Sene 1935

Not: Kitâbenin altında Türk-
çesi var

82.

- 1-Peşte baş şehbenderi Ahmed Hikmetin mülk-i halet
- 2-Zevcesi Hadice Suad burada medfûndur
- 3-Zair onu hürmetle yad ve bir fâtihâ ile şâd et
- 4-15-Zilkade-Sene 1338-1336 l. Ağustos

Hadice Suad Hanım.... Sakız Mutasarrıfı Reşid paşanın kızı, eski İstanbul mebusu ve nafia vekillerinden Behiç beyin baldızıdır. Ahmed Hikmet Mürtloğluyla 1313 yılında evlenmiştir. Ahmed Hikmetin edebî hayatında çok büyük tesirleri olmuştur.

(F. Tevetoğlu, A. H. M. İst. 1951, Sa 26)

86.A

- 1-Ey Türk! Bu taşın altında
- 2-Eriyen sanki bir damla yaştır o çiçek
- 3-Yıldan beri çektiğin acıların üstüne
- 4-Yine kendi gözünden düşmüş bir damla yaş
- 5-Ve burada sönen sanki bir ince gülüştür.
- 6-Bütün geçici sevişlerinde yine kendi
yüreğinde
- 7-İşlenmiş ve kurmuşlar bir ince gülüş

86.B

- 1-Müftüoğlu Ahmet Hikmet
- 2-Rahmet dile ey Türk rahmet dile
- 3-Tarih-i vefatı
- 4-Sene 1927

Ahmet Hikmet Müftüoğlu...

3 Haziran 1870 akşamı İstanbulda doğmuştur. Ailesi Morayla ilgilidir. Moranın Yunanistan eline geçmesinden sonra İstanbul'a yerleşmiş olan Yahya Sezai efendinin beşinci çocuğudur.

İlk tahsilini dökmeçilerdeki mahalle mektebinde (taş mektepte) ve sonra Aksarayda Mahmudiye vakıf rüştiyesinde tamamladı. Bundan sonra Soğukçeşme Askeri rüştiyesine gitti. Sonra ağbisi tarafından Galatasaray'a yazdırıldı. Galatasarayda gördüğü teşvik üzerine kendini edebiyata vermiştir. Galatasaray'ı 1888'de bitirdi. Hariciye nezareti Umur-u Şehbenderi Kalemine memur tain edildi. Bu arada Fransızcadan eserler tercüme etmeğe başladı. Daha sonra 1889'da Hariciye mesleğiyle ilgili olarak birçok yerlere gitti. Kafkasyada bulunduğu sıralarda büyük Türkçülüğü uyandı.

A. Hikmet uzunca bir hastalıktan sonra 19 Mayıs 1927'de vefat etti. (Hayatı için şu esere baş vurulmalıdır; F-T, İst. 1951)

87.

- 1-Hüve-l-bâki
- 2-Sarac oğlu Hacı Ahmed efendi mahdumu
- 3-Hacı Aziz beyin ve kaffe-i ehl-i iman
- 4-Ervahiçün el fâtiha
- 5-Tarih-i vefatı
23 Mayıs 334 Cuma
gecesi

88.

- 1-Hüvelhayyülkayyum
- 2-Saraç oğlu Hacı Amed efendi mahdumu
- 3-Hacı Hakkı beyin ve kaffe-i ehl-i iman
- 4-Ervahi için el fâtiha
- 5-Tarih-i vefatı
3 Tesrin-i evvel
332 Pazartesi

93.

- 1-Hüve'l-hallaku'l-bâki
- 2-Zâir! Ankara eşrafın-
dan Mermerci zâde Muhem-
med Atâ efendinin
- 3-Zevcesi Feride hanım
merhûmenin şu habgâh-ı
ebedisini ziyâret
- 4-Eylediğin zaman lisanın
fâtihâlerle tezyin etki
bu ruh
- 5-Aynı akibet(e) namzet
fânilerden ancak bunu
bekler
- 6-Tarih Sene 1930 ve ve-
fatı
- 7-Fi 14 Kânûnsâni

97.

- 1-Hüve'l-bâki
- 2-Felek Ah varlığında halk edüp can eyledin
- 3-Sanki bu dünyayı bahçe canım ehyân eyledin
- 4-Vermeden yevmi sa'adet dest-i hurinden
felek
- 5-Gün be gün şiddetle canım darb-ı uran
eyledin
- 6-Yol iken kasende etmedin şefkat bana
- 7-Gence-i kadem büküp leyli nalân eyledin
- 8-Câm-ı lebrizin felek sündükça canım
titredi
- 9-Akibet-ı hayyü'l mematım hake yeksân
eyledin
- 10-Tam tarihi taşım bezn-i ehvan okusun
- 11-Fâtihâ ruhum için âdemi yakın eyledin
- 12-Asâkin-i hâssa-i hazret-i şahane kâtip-
lerinden
- 13-Beşiktaşlı Salih efendinin zevcesi
İffet Hanım
- 14-Ruhu için el-fâtihâ
- 15-Sene 1265

98.

- 1-Hüvelbâki
- 2-Bafra eşrafından tütün tüccarı
- 3-Çelebi-Zâde İsmail bey
- 4-Ruhuna fâtiha
- 5-26 Mayıs Sene 1927

Arka yüzünde yeni harflerle yazılmışı var.

99.

- 1-Allah bâki
- 2-Bafra eşrafından tütün tüccarı
- 3-Hacı Kadir-Zâde Mustafa Galib bey
- 4-Ruhuna fâtiha
- 5-25-Mart-Sene 1927

Arka yüzünde yeni harflerle yazılmışı var.

100.

- 1-İsmi Yakub Hacı Şâh
evlatlarından bu ferîd
- 2-Padesi (پادشاهی) ilm-i
şeyh Rıza Pîri vahîd
- 3-Bunca eltâf-ı ilahî
kendide olmuş bedîd
- 4-Ta bu müddetçe harabe
medfeni olmuş resîd
- 5-Her muradın hâsıl eyler
hazreti rabb-i Mecîd
- 6-Eylesün Allah anında
ömür u ikbalin mezîd
- 7-Merkad-i Yakub efendi
oldu himmetle cedîd
1234

101.

- 1-Hâcegân-ı nakşibendi-
den olup Âl-ı Resûl
- 2-Mürşidi Seyyid Meh-
med Şeyh Semerkandî
olup
- 3-Maskat-ı re'si Buhara
meskenidir işbu cây
- 4-Âlem-i ukbaya göçmüş
sâl bin yüz on sekiz
- 5-Geçme bu zatı teves-
sül ile hakka kıl ni-
yâz
- 6-Pîre tazîm etti bir zat
türbesin ma'mur edüp
- 7-Kıldı penç engüşt işâ-
ret etti tarih-i hâmiyeye

103.

- 1- کحل نفس زائفة الموت
- 2-Ruh-ı mader sçıdı
berr u hâl (برروبان)
diye duhter-i âpâge
can atıdı oldu kab-
rinde karın
- 3-Batılın ünvan-ı ze-
hirmiş hakikat böy-
ledir. Öldüler merhu-
meler dünyada aynen
kâmbeyn
- 4-Kabile idi mader-i
istihlaf kıldı duh-
terin zatı pâkı haz-
ret-i şahânedê gayet
emin
- 5-Cevherin tarihimin
rızdü büyük teşşiri
var. Ayşe Hanım efen-
di buldu bir nam-el-yakin
- 6-2 Temmuz Sene 1322 Pazar
22. Cemasiyulâ-Sene 1324

104.

- 1-Evkâf-ı hümâyûn nezâreti
mahlûlât müdürlüğünden
mütekait
- 2-Ebezade Ahmed Kâşif efen-
dinin helileni olup bin
- 3-Üç yüz otuz bir senesi
şevvalinin birinci günü
şehiden
- 4-İrtihal-ı dâr-i beka eden
Müzeyyen hanımın ruhu için
fâtıha
- 5-21. Ağustos Sene 1329
Çarşamba....

105.

- 1-Binbaşı İbrahim Beyin kerimesi
- 2-Genç yaşında iken irtihâl eden Fatma
- 3-Seniye hanımın ruhu için el fâtiha
- 4-Fi 11 Ramazan Sene 1333 Yevm Cumartesi ve Fi 11 Temmuz Sene 1331

106.

- 1-Şahmin'l-ment
- 2-Harbiye nezâreti çelilesi
- 3-Süvâri dâiresi reisi
- 4-Giridi İsmail Hakkı paşanın
- 5-Ruhuna
- 6-Fâtiha
- 7-Sene 1337

MAÇKA MEZARLIĞINDA MEVCUT

YENİ TÜRKÇE MEZAR KİTABELERİ

2.

Emin Beyin torunu Muzaffer Beyin ruhuna fâtiha
Ölümü 21. 8. 1933

3.

Nedim Servet'in karısı Vedat Nedim'in anası Behice
burada yatıyor. 1 - Teşrin-i evvel - 1929

7.

Burada Kimyager Ethem Bey refikâsı Aliye Ragıp Hanım metfundur.
Ruhuna fâtihâ 1-3-1933

8.

Hacınur 2-3-1928

9.

Konya tüccarlarından Alaattinzâde Emin Beyin ruhuna fâtihâ
Ölümü 28-6-1929

10.

Hüvelbâki
Görmedim dünyayı fanide vefa
Her işin engamı ancak pür cefa
Her gelen gitmektedir engam kâr
İntizam alem budur ihvan sefa...
İşkodralı Merhum Tayib efendinin ruhuna fâtihâ
Vefat tarihi 5- Teşrin-i evvel 1931

11.

Temyiz mahkemesi reislerinden Manastırlı Fahrettin
Beyin oğlu Osman Bey ruhuna fâtihâ.

Vefatı 16. İkinci teşrin. 1931

18.

Umum Barolar idaresi Müdürlerinden Dimetoka egrafından Mehmet Salih Beyin ruhuna fâtihâ....

vefat tarini 19-12-1922

19.

Zair

Burada metfun olan Selânikî Dr. İsmail Beyin kızı Ayşe hanımın ruhuna fâtihâ...

1900-1932

20.

Acı Kudret

1884-1932

Yerin altında acıklıyan kırılmış yatişi

Yeri gönlümde bulutlarda duran bir karadır

Bu tecelli daha ondan acıdır ey zair

Sade can verdiği gün ağlamamıştır bu kadın

Ömrü müthiş, ölümünden çok daha müthiştir

Derdi ömrüyle onun başlayarak bitmiştir...

Kudret Ehat

İst. 11. Şubat. 1932

25.

Karakadı oğlu Nurettin Bey ruhuna fâtiâ... Maraş mebusu
 istiklâl mücadelesinde hucum taburu kumandanı, Riyade kaymakamı
 Tarihi Tevellüdü Sabanca 1303
 Tarihi Vefatı 27. Mayıs 1929

26.

Ateşten bir güldü zehaden deniz parlayan sözleri benzedi sele
 Bu ulu toprağa geliniz ağlayın dostları merhum Şahine
 Çamlık eşrafından merhum Veysel paşa Dinonun mahdumu Şahin beyin
 ruhuna fâtiâ...

Vefatı 7. 8. 1930

27.

Vicdanını kendine rehber edinerek mevcudiyetini vatanının
 tealisine vak ile bu uğurda üfûl eden Tanin muharrirlerinden
 Anadoluda Tanin

Ahmet Şerif

D.T. 1883 - Ö.T. 7.8.1927

28.

Hüvelbâki

Bakkal İbrahim ağa zevcesi Ayşe Hanım ruhuna fâtiâ

Ö.T. 1-Şubat-1927

33.

Hüvelbâki

Zair! Fani ömrü alem-i ahriye isal eden şehrah bidayetin
elin merhalesi olanbu makberde tücaardan Zeki Nafiz Beyin validesi
Emine Hanım Medfündür. Utbe-i akbade nail mağfired olmasi için
dua et, Lillah el fâtiha

- 1340 Hicriye

35.

Mütekait Maraşal Kâzım Alpen'in eşi Nebilenin ruhuna
fâtihâ...

Doğumu 1863 Vefatı 17-6-1934

39.

Doğum 1307 - Vefat 1347

Emrullah Zâde tüccardan Kırşehirli Ali Bey burada medfundur.

40.

Ey Yolcu

Burada yatan sarraf Mehmet Efendi kerimesi ve Muhlis efendi validesi Musaffe Hanım müşahhas bir eyilik timsali idi. Vefatıyla öksüz kalanlar sayısızdır. Allahın rahmeti üzerine olsun..

D.T. 1849

Vefatı 24-1-1932

43.

Selânikli koyuncu Esat ağa kerimesi Ahmet efendi familyesi
Hafize hanım ruhuna fâtihâ

7-6-1929

44.

Ey Zair

Burada Selânik eşrafından Ahmet Bey zade Abdurrahman Nafiz
Bey medfundur. Fazileti âhlskiyesiyle temayüz etmiş olan bu zatın
istirabatı ruhuna badi olacak bir fâtihâ-ı şerife ihda eyle.

30-Nisan-1928 Pazartesi

46.

Ey zair,

Burası çok hassas ve nizih bir genç kızın ebedi aşıyanıdır. Yeni asır sahibi merhum Abdurrahman Arif Beyin kerimesi ve bütün ailenin göz bebeği olan Saibe hanım hep üstüne titreyen nazarlardan uzak burada bu toprak altında yatarken çok aziz ruhu senden yalnız bir fâtihâ bekler.

Tarih vefatı 2. Teşrin-i evvel 929

Salı gecesi.....

48.

Doktor Halil Sancar ruhuna fâtihâ.

1884 - 1924

50.

Meraşel Kâzım torunu İsmail kızı Muallâ'nın ruhuna fâtihâ..

D.T. 20-1-1916 -- Ö.T. 20-12-1935

51.

Mustafa Vehbi

Eski Aksaray mebusu, Ruhuna fâtihâ..

Doğumu 1879 - Ölümü 1932

52.

Bir rüzgâr esmiş gibi
Konup geçti dünyadan
Seldenatten, sevgiden
Dosttan gayri eser yok...

Hilkatın şahaseri
Derdi gören yüzünü
Bir füzilet ışığı
Bilirdik her sözünü
Bir gün onade değdi
Ecelin attığı ok
Birden şekli silindi
Sevinçlerin elemin
Farkı yokmuş anladık
Yaşadığı âlemin
Bir gün yumup açarken
Gördüğümüz rüyadan Süveri Feriki SALİH PAŞA 17.11.1932

53.

Alanyalı Bekir Zâde Mehmet Rüştü

12.11.1932

62.

Edirne e rafından Koz pa elizada Dervif bey hafideni ve t ccardan
Cemal Bey kerimesi Fatma Nadire hanımın ruhu i in F atih ...

Doğumu Haziren 1330 -  l m  23.Teğrin-i
Sani 1928

64.

Bu kara toprakta yatan fiden "Yılmaz Hilmi'nin oğlu Turhan'dır"

15 Haziran 1930....

65.

Tütün tüccarlarından Hacızade Mesut mahdumu Muhammet beyin
ruhuna fethi...

D.T. 15. Kanun-i evvel 1830

Ö.T. 11. Kanun-i sani 1927

68.

Şaziye Güran Hanım
Ruhuna fatiha
Doğum 1863 - Ölüm 1929

72.

Merkez memuru İhsan Bey.

Dime ey yolcu geçerken bana ne
Bu mezarlık ebedi yurdumdur
Burda bir lâhze durup dinlenene

Ansızın ses verecek ruhumdur.

İçi boş bir kafes olmuşsa bu ten
Karımın hasretidir orada öten
Gözümün gördüğü alemde tüten
Kızlarımla torunum, oğlumdur.

Can gider lâkin unulmaz yaralar
Ailem bağlaya dursun karelar
Ta yürekten kopacak fâtihâlar
- Bu karanlıkta benim nurumdur.

D.T. 1873 - Ö.T. 29-1-1932

76.

Harun Aliçe beyin kabridir...

D.T. 1886 - Ö. T. 1924

81.

Selânik eşraf ve muteberanından Mehmet Ziya Bey merhumun
ruhuna fâtihâ...

Ö.T. 5-Eylül-1931

83.

Bu kabrin içinde Murtaza Haydar metfundur. Hayat gurbetlerde yalnız çalışmakla geçen doğruluk eylik sıfatını bihakkın kazanan merhum genç yaşında kan hücumundan dünyaya göz kapamıştır. Bugün insanlardan dileği bir fâtihâdan ibarettir.

D. 1872 - Ö. 1930

84.

Müftüoğlu Mehmet Refik Anabolu

D. 1859 - Ö. 1936

85.

Cahide Erduran ruhuna fâtihâ...

1910 - 1932

89.

Orduya 48 sene hizmet etmiş, seyyar topçu Alayı kumandanı Miralay Cihangirli Mustafa Rakım Bey metfundur.

Ruhuna fâtihâ...

90.

Selânikli Arslan oğullarından Recep Ağanın kerimesi ve berber Mustafa kalfanın zevcesi Rukiye hanımın ruhuna fâtihâ.

1-Kanun-ı sani 1929

91.

Zair

Bu kabir Avukat Lâtif efendi merhumun zevcesi Emine Hürmüz hanımdır. O bir zaman şerefli bir hayat sahip ve eyilikte hemcinsine numune-i imtisâl idi. Fakat Ahır ömrü o şerefli hayat ile gayri mütenasip geçtiğinden meyas ve Binnetice irca-ı fermân ile Menus olmuştur.

Oglu Mehmet ve kızları Mehveske Bahriye'yi matemler içinde birakan ve bu gün dünyadan dileği kalmayan ben zavallıdan bir fâtiâyı olsun deriz etme.

Vefatı 18 Mart 1931

92.

Kaşif Karakaş kızı Beşiktaşlı Hayri Tokmakoglu eşi
Saime hanım...

Vefatı 1922

94.

Benim iki cihan içerde muradım evvel hüdâdandır
Ümidim roz mâşherde Muhammet Mustafadandır
Ankaralı Bolğorlu-zade Tefvik Bey zevcesi Akile hanım
için fâtihâ.

V.T. 19-Şubat-1338

95.

Merhum Ferik, Mehmet Faik Bin Sadık Paşa'nın ruhuna fâtihâ...

2-Haziran-1928

14-Zilhicce-1346

96.

Niğde'li Günoü-zade Ömer efe: Ruhuna fâtihâ.

D.1899 - Ö. 1933

102.

Ankara Polis Müdürü Kel Osman ruhuna fâtiâ...

D.T. 1875 - Ö.T. 21-II-1929

Sayın Başbakanımız Suat Hayri Ürgüplü'nün babası Şeyhülislam Hayri Beyin tavsiyesiyle Atatürk tarafından Ankara Polis müdürlüğüne tayin edilmiştir. Aslen Ürgüplüdür. İstanbulda taharri baş memurluğunda İstiklâl harbi sıralarında büyük hizmetleri olmuştur...

Müşkirat muhafaza müdürü iken ölmüştür. (Bu bilgi Bahçekapı Türk Ticaret Bankasında görevli olan oğlundan alınmıştır.)

107.

Hudul ve Sevahili Sıhhiye Sabık Umumi müdürü
Dr. Kâzım İzzettin burada yatıyor...

18-Teşrin-i sani 1927